Tweede Kamer der Staten-Generaal

2

Vergaderjaar 2020–2021

35 570 V Vaststelling van de begrotingsstaat van het Ministerie van Buitenlandse Zaken (V) voor het jaar 2021

Nr. 22 **BRIEF VAN DE MINISTER VAN BUITENLANDSE ZAKEN**

Aan de Voorzitter van de Tweede Kamer der Staten-Generaal

Den Haag, 4 november 2020

Naar aanleiding van het verzoek van lid Omtzigt (CDA) tijdens het AO Raad Algemene Zaken van 3 november jl., kan ik u het volgende berichten.

Sancties richting Azerbeidzjan

De situatie en het escalerende conflict in de regio Nagorno-Karabach baren het kabinet grote zorgen. Het conflict heeft enorme humanitaire gevolgen, en kent alleen maar slachtoffers. Het is daarom van groot belang dat beide partijen het staakt-het-vuren, dat nu drie keer is afgekondigd, honoreren. Nederland, alsook de Europese Unie, blijven beide partijen oproepen om onmiddellijk de wapens neer te leggen. Een eensgezind EU optreden is daarbij van belang. De EU schaart zich achter de Minsk Groep als aangewezen platform voor bemiddeling. Sancties (in EU-verband) zijn op dit moment niet aan de orde; het kiezen van een kant in dit lopende conflict zou een vreedzame oplossing niet ten goede komen.

OPCW onderzoek naar gebruik fosfor

Het kabinet is bekend met de berichten over het gebruik van fosfor. Beide partijen beschuldigen elkaar hiervan. Fosfor is geen chemisch wapen. Derhalve zou een OPCW onderzoek in beginsel niet aan de orde zijn. Het gebruik van fosfor voor het creëren van een rookgordijn of om het slagveld te verlichten is niet verboden. Het gebruik van fosfor als brandwapen tijdens gewapend conflict is gereguleerd in Protocol III bij het CCW-verdrag *(Certain Conventional Weapons)*. Omdat Armenië noch Azerbeidzjan partij is bij het CCW verdrag, gelden deze verdragsregels niet voor hen. Wel gelden de algemene regels van het humanitair oorlogsrecht voor het voeren van vijandelijkheden, zoals de beginselen

kst-35570-V-22
ISSN 0921 - 7371
's-Gravenhage 2020

van onderscheid en voorzorgsmaatregelen, die dienen om de burgerbevolking te beschermen.

Pleidooi bij de VN t.b.v. humanitaire hulp voor de burgers van Nagorno-Karabach

De VN is zeer actief in de regio en doet wat mogelijk is om humanitaire hulp te bieden. Om deze hulp uit te breiden t.b.v. het huidige conflict is een formeel internationaal hulpverzoek van het betreffende land nodig. Armenië noch Azerbeidzjan heeft een dergelijk formeel verzoek ingediend, volgens onze laatste informatie. Zowel de VN Hoge Commissaris voor Vluchtelingen, Filippo Grandi, alsook de president van het internationale Rode Kruis (ICRC), Peter Maurer, waren vrijdag jl. aanwezig in Geneve bij de onderhandelingen i.h.k.v. de OVSE Minsk Groep. Armenië en Azerbeidzjan zegden daar actieve medewerking toe bij het faciliteren van de berging van lichamen van dodelijke slachtoffers en het garanderen van de veiligheid van hulpverleners daarbij. Het is van groot belang dat het ICRC (veilige) toegang krijgt tot het conflictgebied voor het bieden van humanitaire hulp. De EU heeft beide landen opgeroepen om humanitaire hulp toe te laten en de ICRC zijn werk te laten doen. Nederland roept hiertoe in EU-kader actief op. De EU heeft voor de hulpverlening van ICRC 500.000 Euro beschikbaar gesteld specifiek voor deze crisis. Nederland is een groot donor met een ongeoormerkte bijdrage van 50 miljoen Euro voor 2020. Deze manier van bijdragen geeft het ICRC de financiële stabiliteit en flexibiliteit om meteen hulp te leveren waar nodig. UNHCR beziet of hulp mogelijk is aan burgers die door het conflict hun huis zijn ontvlucht. UNHCR opereert mondiaal eveneens met ongeoormerkte steun vanuit Nederland. Verzoeken om bij te dragen aan aanvullende internationale noodhulpverlening zal Nederland op de gebruikelijke wijze in overweging nemen.

Pleidooi bij de VN t.b.v. een no-fly-zone

Een militaire no-fly-zone kan door middel van een besluit van de VN Veiligheidsraad worden ingesteld. Het kabinet zal bij de co-voorzitters van de Minsk Groep nagaan of deze optie wordt overwogen.

Verzoek onderzoek VN naar genocide

Nederland houdt de situatie nauwlettend in de gaten. Volgens cijfers van beide landen zijn er tot op heden aan Armeense zijde 49 burgerslachtoffers gevallen en aan Azerbeidzjaanse zijde 91. Vanwege de aanhoudende bombardementen op dorpen en steden in Nagorno-Karabach is sprake van grote vluchtelingenstromen vanuit Nagorno-Karabach en omringende districten richting Armenië. Het kabinet is op de hoogte van het alert van Genocide Watch. Deze waarschuwing bevestigt het belang dat internationale organisaties zoals OHCHR en OVSE de situatie in Nagorno-Karabach goed moeten kunnen blijven volgen. De waarschuwing onderstreept tevens de noodzaak van het bereiken van een staakt-het-vuren. De VN Veiligheidsraad sprak op 19 oktober over de situatie. De VN Hoge Commissaris voor Mensenrechten, Michelle Bachelet, bracht op 2 november jl. een verklaring uit waarin zij waarschuwt voor willekeurig geweld tegen de burgerbevolking – wat een schending is van het internationaal recht en een oorlogsmisdrijf kan zijn. Zij roept de strijdende partijen op om verplichtingen onder het humanitair oorlogsrecht na te komen en burgers en civiele infrastructuur te beschermen. De EU heeft de aanvallen op burgers veroordeeld en beide landen meermalen opgeroepen de burgerbevolking te beschermen, de wapens neer te leggen en te spreken over een vreedzame oplossing. Het

kabinet vindt het belangrijk dat de situatie in Nagorno-Karabach hoog op de internationale politieke agenda blijft zodat er snel stappen genomen zouden kunnen worden indien de situatie verder escaleert.

De Minister van Buitenlandse Zaken,
S.A. Blok